

színház Lendvay Mártonról, a város nagy szülöttéről van elnevezve, megnyílt 1910. nov. 5-én. Igazgató Szabados László. Diszelőadásban »Bánk bán« került színre. (Bánk: Bakó László, Petur: Tompa Kálmán m. v.). A színházat építette Bálint Zoltán és Jámor Lajos. Költsége 800.000 K. 1911. júl. 4-én Heves Béla társulata a »Cigányszerelem« c. operettel kezdte meg az előadásait, majd dec. 1-én Neményi László vonult be a városba. Ő működött itt 1912-ben is.

Nagybecskereki színészet. A legrégibb adatok szerint a városban első ízben 1827-ben járnak magyar színészek. Ekkor Kilényi Dávid társulata játszik itt és szeptember havában kezdi meg előadásait. A következő adat 1832. aug. 27-éről ismeretes. Ekkor a kassai társulat keresi fel a várost. Első előadásul »A királyi Parantsolat« c. szmú került bemutatóra, utána »Tancred«, »Csalódások«, »Elisa és Claudio« c. darab volt műsoron. A társulat »harsány jeleit aratá műveltségének a' hazafi érzetűektől; s' egyszersmind a kajánágot szégyenítve győző meg a' nemzeti nyelv hajlósága, s' mindenre alkalmas volta felől«, — írja ekkor a »Hazai és Külföldi Tudósítások. (1832—20. sz.) A színészek szept. 12-én távoztak, búcsúelőadásul a »Párisi János« c. daljáték került színre. Ugyanekkor ezeket írta a »Tudósítások«: »Hevítette a' különben is forró részvétet annak érzése, hogy valamint e' korbéliek tudtára ezen Társaság volt első, melly e' kevert nyelvű tájon közmegelegedést nyerni szerentsés vala: hány év dül ismét az enyészés semmiségébe, míg N. Betskereken viszont fel hengeredik a szőnyeg, mellyet most Párisi János mátkásodása leszegezett?« (24. száma.) Déryné is itt járt ezidőben (Naplója, I. kötet, 354. oldal) és lelkesen jegyzi meg, hogy »Hertelendy úr igen nagy örömmel fogadta a tagokat«. 1834. jan. 8-án Jánosy János igazgató kap játsszási engedélyt. (»Honművész.«) 1836. jún. 7-én Abday Sándor jön ide és a »Bársony cipő«-vel nyitja meg a szezont, de már tíz nap múlva eltávoznak a színészek. 1839-ben németek vendégszerepelnek. 1846. március havában beodrai Karácsonyi László alispán elnöklésével »Torontáli magyar szí-

nészetet pártoló társulat« alakult. 1848-ban Felek Miklós társulata jön a városba. Ekkor itt vendégszerepelt (március) Prielle Cornélia is. 1866. máj. havában Bokody Antal az igazgató. 1868-ig nem volt a színügynek jelentősége. 1869-ben Szuper Károly volt az igazgató, azon túl pedig itt járt igazgatók voltak: Szilágyi Béla, Várnay Fábán, Aradi Gerő, Jakabffy Gábor, Gerőffy Andor, Boggyó Alajos, Erdélyi Marietta, Halmay Imre, Deák Péter, Földesi Sándor, Füredi Károly, Somogyi Károly, Peterdi Sándor, Kiss Pál, Deák Péter, Balla Kálmán, Földesi Sándor, Polgár Károly, Mezei Béla, Könyves Jenő. A színikör 1883. júl. 26-án nyílt meg, Rózsa Ferenc áldozatkészsége mellett. Színre került a »Két Rantzau«. Igazgató Gerőffy volt. A színház 1884. okt. 5-én nyílt meg. Első igazgatója Mosonyi Károly; színre került a »Király házasodik« c. vj. Van benne 240 ülőhely, 3 sor páholy, 200 állóhely és karzat. Az első hét műsora: Sárga csikó, Cornevillei, Boccaccio, Falu rossza, Don Caesar, Üdvöske, Nézd meg az anyát, Lili, Nap és hold. Ugyanezen év ápr. havában megalakult a színügyegylet. 1911-ben a színház értéke 34.285 K volt. (A régi színházat egy Gyertyánffy nevű milliomos örmény polgár építette, ki örökösök nélkül halt meg és a színházat az államra hagyta.) 1918-ban Betleni Bruckner László színigazgató kapott játsszási engedélyt. Azon túl megszűnt itt a magyar színészet.

Nagy Benő, (Kárpáti), nagyvárad i ügyvéd, 1848—49-iki honvédfőhadnagy, sz. 1830-ban, megh. 1891. okt. 20-án, Nagyváradon. Színműve: »Rulikovszky Kázmér«, ered. történeti színmű énekkel, tánccal, harci csoportozatokkal 3 felv. Bem. 1886. szept. 25. Nagyvárad.

Nagy Dénes, író, Miskolcon. Színművei: »Katóka örmesterné«, népszínmű. A Felvidéken nagy sikerrel adták. 1927. szept. havában »A német szó« c. népszínműve a Felvidéki Magyar Nemzeti Párt népszínműpályázatán első díjat nyert.

Nagy Dezső (Bögözi), színész, sz. 1842. máj. 25-én, Désen, megh. 1914.